תמציית הדף היומי

דף כה

המקור שעוסק במצוה פטור מן המצוה: א. שנא׳ בשבתך ובלכתך בשבת דידך הוא דמחייבת **הא** דמצוה פטירת [ואף חתן הכונס את הבתולה פטור אף שאינו עוסק ממש במצוה אלא טרוד במחשבת בעילה], **אך** הכונס את האלמנה חייב [דיכול לקיים שתיהן]. **ב.** מ׳**ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם, לריה״ג** נושאי ארונו של יוסף היו, **לר״ע** מישאל ואלצפן היו, **לר׳ יצחק** אנשים שעסקו במת מצוה ששביעי שלהם חל בער״פ ויכול לעשות הפסח למחרת [אך נושאי ארונו של יוסף ומישאל ואלצפן היה להם שהות להיטהר], **וצריך את שני הלימודים:** דכשעסקו במת לא הגיע זמן הפסח משא״כ בק״ש, ובמצוות ק״ש אין על המבטלה עונש כרת משא״כ בפסח. * **אבל פטור מתפילין ביום הראשון** דכתיב ואחריתה כיום מר, **ונפק״ל** מדקאמר ליה רחמנא ליחזקאל פארך חבוש עליך מכלל דכו״ע פטירי. * **אבל חייב בסוכה** דאיהו קמצער נפשיה ובעי ליתוביה דעתיה [משא״כ היכא דאיכא צערא דמילא מחמת חמה וצינה דמחייב]. * **חתן ושושבינין וכל בני חופה פטורין מן הסוכה כל ז׳** [וכן פטורין מתפילה דבעיא כוונה, ומתפילין משום שכרות, וחייבין בק״ש דיכולין לכוון זמן קצר, ולר׳ שילא חתן פטור, ושובינין וכל בני החופה חייבין דלית ליה העוסק במצוה וכו׳] **דבעו** למיחדיה ואין שמחה אלא בחופה ובמקום סעודה, **ואין יכולין לעשות החופה בסוכה משום: א.** יחוד [שיצא החתן לעשות צרכיו ויתייחד אחר עם כלתו הנמצאת במקום צנוע]. **ב.** צער חתן [בוש לשחק עם כלתו], **ונפק״מ** היכא דשכיחי אינשי התם דיחוד ליכא וצער חתן איכא, **ור׳ זירא אכל בסוכה ושמח בחופה** אף שהיתה במקום אחר, ושמח לבו שקיים תרתי.

דף כו

כותבי סת״ם ותגריהן ומוכרי תכלת פטורין מק״ש תפילה ותפילין ומכל המצות מפני שעוסקין במצוה. * **הולכי דרכים ושומרי העיר ביום-** פטורין מן הסוכה ביום וחייבין בלילה, **בלילה-** פטורין מן הסוכה בלילה וחייבין ביום, **ביום ובלילה-** פטורין ביום ובלילה, **ואין השומרים עושין סוכה במקום שמירתן משום: א.** תשבו כעין תדורו [ואין יכול להביא כלי תשמישיו מפני הטורח]. **ב.** פרצה קוראה לגנב, **ואיכא בינייהו** בשומר כרי פירות המונחים תמיד לפניו דפרצה ליכא. * **חולה שאין בו סכנה ושחש בעיניו** פטור מן הסוכה **הוא ומשמשיו**, אך מצטער [מפני זבובים, או סרחון הקרקע] הוא בלבד פטור. * **שיעור אכילת עראי המותרת חוץ לסוכה: לר׳ יוסף** תרי או תלת ביעי, **ולאביי** כדטעים בר בי רב [מלא פיו ושותה] ועייל לכלה. * **אין ישנים ערא חוץ לסוכה** שמא ירדם, **אך בתפילין שרי והטעם: א.** מוסר שנתנו לאחרים, ודחי׳ דערבך ערבא צרך. **ב.** מניח ראשו בין ברכיו. **ג.** אין קבע לשינה [פעמים מנמנם מעט ודיין], אך בתפילין לא חיישינן שמא ירדם, ובשינה מועטת לא אתי לידי הפחה. * **דיני שינת עראי בתפילין: א.** שיעורה מאה אמה. **ב. נכנס לישן עראי ביום: לר״נ** אין חולץ התפילין, **ולר׳ יוסי** הילדים שנשותיהם עמהם יחלצו שמא ישמשו [ובהו״א שמא יראו קרי], **ובלילה: לר״נ וחכמים** חולץ תפיליו שמא ישן קבע, **ולר׳ יעקב** אינו חולץ, וכ״ז מיירי שתפילין בראשו **אך אם הם בידו** אסור בין קבע ובין עראי שמא יפלו מידו, **ואם מונחים מראשותיו מכוסים** מותר בין קבע ובין עראי. * **ישן בתפילין וראה קרי** יטלם ברצועה ולא בקציצה, **ואם שכח ושמש בהם** לא יסירם ברצועה ובקציצה עד שיטול ידיו תחילה מפני שהידים עסקניות. * **לא ישן ביום יותר משיתין נישמי** [מפני ביטול תורה], **ואביי ישן** שיעור שש פרסאות, **וקרי עליה רב יוסף** עד מתי עצל תשכב. * **ריב״ז ור״ג** החמירו על עצמם שלא לאכול עראי חוץ לסוכה [אף שמעיקר הדין מותר].

* **ר׳ צדוק נטל במפה אוכל פחות מכביצה** ואכלו חוץ לסוכה ולא בירך אחריו ברהמ״ז [אך לפניו בירך], **ואין לדייק דכביצה מחייב בסוכה** ולהקשות על אביי ור׳ יוסף, דכביצה רק מחייב בנט״י וברהמ״ז.

דף כז

המחלוקות בין ר״א לחכמים: א. לר״א חייב לאכול יד׳ סעודות בסוכה אחת בלילה ואחת ביום כדרך שאוכל בביתו [ואמר לממונה של אגריפס דאף שדרכו לאכול סעודה אחת בכל יום, ימשיך פרפרת אחת לכבוד קונו], **אך לחכמים** אין לדבר קיצבה כשם שבביתו אוכל מתי שחפץ, **חוץ מליל יו״ט הראשון** שחייב לאכול [דילפינן גו״ש ט״ו ט״ו מפסח, והתם חובה לאכול דכתיב בערב תאכלו מצות]. **ב. לר״א** מי שלא אכל בליל יו״ט הראשון משלים סעודתו בליל יו״ט האחרון [דחזר בו ר״א וס״ל כחכמים שרק בלילה הראשון חייב לאכול ואיכא תשלומים] **ע״י שאוכל אחר הסעודה מיני תרגימא** [וכ״ש לחם ובשר], **ולחכמים** אין לדבר תשלומים. **ג. לר״א** אין יוצאין מסוכה לסוכה **ולא יבנה** סוכה בחוצה״מ [אם לא ישב בה ביו״מ, אך אם ישב בה ונפלה שרי התשלומה של ראשונה היא] **דכתיב חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים** עשה סוכה הראויה לו׳, **אך לרבנן** יוצאים דה״ק קרא עשה סוכה בחג. **ד. לר״א** אין אדם יוצא יד״ח בסוכתו של חבירו דכתיב תעשה לך משלך [ולרבנן ההוא למעוטי גול], **ולרבנן** יוצאים דכתיב כל האזרח וכו׳ דכל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת [ולר״א אתי לגר שנתגייר וקטן שנולד שעושה סוכה]. **ה. לר״א** פקק החלון שקשור ותלוי פוקקין בו [דמתוקן לכך ולא הוי מוסיף] **ואם לאו** אין פוקקין בו [ואין לפשוט מהכא דאין לפרוס סדין על הסוכה מפני החמה דפקק מבטיל ליה, משא״כ סדין], **ולחכמים** פוקקין. * **לר״א** אין לצאת ברגל מביתו להקביל פני רבו דצריך לשמח את אשתו, **אא״כ** יכול לחזור ביו״ט עצמו [והא דיצא ר״א לגליל העליון שבת הויא, דהא בסוכות אין לצאת מסוכה לסוכה, וברגל משבח הוא את העצלנים שאין יוצאין].

דף כח

ר״א מעולם לא אמר דבר שלא שמע מפי רבו, ולמד הנהגה זו מריב״ז רבו [ומימיו לא שח שיחת חולין, ולא הלך ד״א בלא תורה ותפילין, ובא ראשון לביהמ״ד ויצא אחרון, ולא ישן בביהמ״ד, ולא הרהר במבואות המטונפות, ותמיד יושב ושונה, ובעצמו פתח את דלת ביהמ״ד]. * **שמונים תלמידים היו להלל הזקן: ל׳ מהם** ראויים שתשרה עליהם שכינה כמשה״ר, **ל׳ ראויים** להעמיד חמה כיהושע בן נון, **וכ׳ בינונים, גדול שבכולן** יונתן בן עוזיאל שכל עוף הפורח מעליו נשרף, **וקטן שבכולן** ריב״ז שלא הניח מללמוד מקרא וכו׳. * **מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית** ב״ש פוסלין וב״ה מכשירין. * **נשים ועבדים וקטנים** [היינו שצריך לאמנו (ושמאי החמיר אף בזה), ואם א״צ לאמנו שנפנה ואין אמנו מקנחתו, או שניעור משנתו ואין קורא אמא אמא עד שתבוא אליו חייב, והא דילפינן להו מ׳כל׳ אסמכתא בעלמא הוא דמדאו׳ אתי לר״א לרבות גר שנתגייר בחוה״מ, ולרבנן שיוצאים בסוכה שאולה] **פטורים מן הסוכה מהלל״מ**, ואף דהויא מ״ע שהזמ״ג: **א.** דלא נימא תשבו כעין תדורו איש ואשתו יחד. **ב.** שלא נלמד טו׳ טו׳ מפסח [דחייבות במצה דהא אסורות לאכול חמץ], **והא דממעטינן להו מהאזרח** אסמכתא בעלמא הוא דהא האזרח מרבה גרים, **וביוהכ״פ אתי האזרח** לרבות נשים לתוספת עינוי [אף שנתמעטו מלאו וכרת], **אך לעצם העינוי אי״צ קרא** דנפק״ל מאיש או אשה דהשוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשים שבתורה. * **כל ז׳ ימים עושה סוכתו קבע וביתו עראי,** שמעלה את כליו ומצעיו הנאים, ואוכל ושותה ומטייל ומשנן בה דבר הברור לו, **אך לעיין בסברא** יכול אף בחוץ דצריך אויר להרחיב דעתו.

דף כט

יש להוציא מהסוכה: א. כלי אכילה דמאיסי, אך כלי שתיה שרי. **ב.** כד חרס ודלי עץ. **ג.** נר חרס יש להוציא מסוכה קטנה, אך בסוכה גדולה שרי. * **ידדו גשמים מותר לפנות משתסרה המקפה** [שממהרת להתקלקל בגשמים], **ולאניני הדעת** משיפלו קיסמין למאכל. * **יצא מסוכתו מפני הגשמים ופסקו** אין מטריחין אותו לעלות **עד שיעור משיעלה עמוד השחר.** * **כשיורדין גשמים** דומה לעבד ששופך לו רבו קיתון על פניו וא״ל אי אפשי בשימושך. * **ליקוי החמה: א. סימן רע לעולם** כמלך שנטל פנס מעבדיו בשעת הסעודה והושיבם בחושך, **וכשמאורות לוקין סימן רע לשונאיהן של ישראל** שרגילים ללקות [וכשעושין רצונו של מקום אין מתיראין מכל אלו]. **ב. חמה לוקה סימן רע לשונאי ישראל** שמונין לחמה, **וכשלבנה לוקה סימן רע לעכו״ם** שמונין ללבנה. **ג. חמה לוקה במזרח** סימן רע ליושבי מזרח, **במערב-** למערב, **באמצע הרקיע-** סימן רע לכל העולם. **ד. פניה דומות לדם-** חרב בא, **לשק-** רעב בא, **לשניהם-** חרב ורעב באים, **ה. לוקה בכניסתו** [בשקיעה] פורענות שוהא לבוא, **וביציאתו** ממהרת לבוא, **וי״א להיפך** [שביציאתו משתהא לבוא כשם שהחמה תשהה כל היום]. * **בשביל ד׳ דברים חמה לוקה: א.** אב בי״ד שמת ולא נספד כהלכה. **ב.** נערה בעיר שצעקה בעיר ואין מושיעה לה. **ג.** משכב זכור. **ד.** שני אחים שנשפך דמן כאחד. * **בשביל ד׳ דברים מאורות לוקין: א.** כותבי שטרות מזוייפין. **ב.** מעידי עדות שקר. **ג.** מגדלי בהמה דקה בא״י. **ד.** קוצצי אילנות טובים [נראים כבועטין בברכתו של ה׳]. * **בשביל ד׳ דברים נכסי בעה״ב נמסרין למלכות: א.** משהין שטרות פרועין. **ב.** מלוי בריבית. **ג.** לא מוחים בעוברי עבירה כשיפיק בידם. **ד.** פוסקין צדקה ברבים ואין נותנין. * **בשביל ד׳ דברים נכסי בעה״ב יורדין לטמיון: א.** כובשי שכר שכיר. **ב.** עושקי שכר שכיר. **ג.** פורקין עול מצואריהן ונותנין לחבריהם. **ד.** גסות הרוח שכנגד כולן.

דף ל

דיני הלולב: א. יבש פסול אף ביו״ט שני דבעינן הדר [דכתיב ואנוהו]. **ב.** גזול **ביו״ט ראשון** פסול משום דבעינן לכם, **וביו״ט שלר׳ יוחנן משום רשב״י** פסול משום מצוה הבאה בעבירה ואף לאחר יאוש [דגזול דומיא דפסח מה פסח ליה תקנתא, אף גזול]. **ולשמואל מתוך שיוצא בשאול יוצא בגזול, ואין להקשות ע״ד** מדקתני בברייתא גזול ויבש פסול וש״מ דשאול כשר ומיירי ביו״ט שני [דביו״ט ראשון לכם בעינן ושאול לאו דידיה הוא], **דלעולם מיירי ביו״ט ראשון** ותני גזול לרבותא דלא מבעיא שאול דלא נפיק אך גזול הו״א שקנהו ביאוש וכדידיה דמי, קמ״ל דעד שלא שמענו דמתייאש לא קני [דאומר הנגזל דלמחר תבענא ליה בדינא]. * **אני ה׳ שונא גזל בעולה** אמר הקב״ה ממני ילמדו בני ויבריחו עצמן מן הגזל כמשל למלך שאמר לעבדיו תנו מכס למוכסים שממני ילמדו שלא להבריח את המכס. * **סוגיא דאוונכרי. אמר להו ר׳ הונא לאוונכרי** [סוחרים] שכשקונים הדסים לצורך עצמן שיתנו לנכרים שיקצצו את ההדסים [אך כשמוכרים לאחרים יכולים האוונכרי לקצוץ, וכשימכרו לישראל אחר יהא יאוש ושינוי רשות], דסתם נכרים גזלני קרקע הם וקרקע אינה נגזלת, **וכדי שיהא יאוש בעלים בידי הנכרים ושינוי רשות בידי האוונכרי** [ופרש״י דקסבר יאוש גרידא לא קני, וא״נ קני אם תתחכה מהמחובר איכא מצוה הבאה בעבירה], **ולא מיקרי יאוש ושינוי מעשה** של האגד דס״ל דלולב אי״צ אגד, **וא״נ צריך אגד** יאוש החוזר לבריתו הוא, **ולא מיקרי יאוש ושינוי השם-** שנקרא הושענא, דגם בתחילה נקרא הושענא.

דף לא

דיני גזילה בסוכה: א. גזל סוכה המחוברת לקרקע ר״א פוסל או משום דקרקע נגזלת [ובעינן תעשה לך משלך], וא״נ אינה נגזלת הו״ל שאולה **ור״א לטעמיה** שאין יוצאין יד״ח בסוכה שאולה, **אך רבנן מכשירים** דס״ל דקרקע אינה נגזלת ושאולה היא דמכשרי בהכי. **ב. גזל עצים וסיכך בהם** לד״ה הסוכה כשרה דהעצים שלו [דקנהו בשינוי מעשה ושינוי השם, ועוד משום תקנת השבים הוי שלו ויתן דמיה], **וכן אם גזל קורה וקבעה בסוכתו דינו כעצים שאין מחזיר אלא דמיו** ולא אמרינן דלא שכיח למזבן ויצטרך להחזיר את הקורה עצמה, **והנ״מ בתוך החג** [דמצוה משויא ליה כל ז׳ כבנין קבע], אך אחר החג יחזיר את הקורה עצמה, **אא״כ חיברה בטינא** שאז מחזיר רק את הדמים. **ג. גזל סוכה בראש העגלה** פסולה אף לרבנן דהיא עצמה נגזלת וליכא לתקנת השבים דלא טרח ולא הוציא עליה יציאות. * **ההיא** סבתא שגזלו ממנה עבדי דריש גלותא עצים וסככו בהם, ואמר ר״נ פעיתא היא דא ואין לה אלא דמי עצים. * **תנא יבש פסול ור׳ יהודה מכשיר, ולרבא** באתרוג לכו״ע בעינן הדר ויבש פסול בו [ומקשינן ע״ד מדברי הברייתא דמכשיר ר״י אף יבשין ומאי לאו באתרוג, ודחי׳ דמיירי בלולב, והא דקתני התם דאין מוסיפין עליהן קמ״ל דאף דבעי ר״י אגד לא אמרינן דלחודיה קאי, וטעם שלא יביא מין אחר כשאין לו אתרוג שמא אתי למיסרך, ולא אמרינן דלייתי כדי שלא תשתכח תורת אתרוג], **ומחלוקתם בלולב** דלת״ק מקשינן לולב לאתרוג ולר״י לא מקשינן, **אך למסקנת הגמ׳** ר״י פליג אף באתרוג ולא בעי הדר מדמכשיר אתרוג ישן [והא דכתיב הדר היינו שדר באילנו משנה לשנה], **ואמרינן: א.** דהא דאמר ר״י יאגדנו מלמעלה אינו משום הדר, אלא דבעי כפות. **ב.** הא דבעי ר״י שיאגדנו במינו לא משום הדר הוא, אלא דס״ל דלולב בעי אגד ונמצא שמוסיף על המינים. **ג.** הא דר״י פוסל אתרוג הכרתי אינו משום הדר, אלא משום דלא הוי גמר פירא. **ד.** הא דמצריך שהאתרוג היא כביצה ולא כאגוז כדברי ר״מ אינו משום הדר, אלא משום דלא גמר פירא. **ה.** הא דמצינו גבי אתרוג הגדול דלר׳ יהודה כדי שיאחז שנים בידו אחת, ולר׳ יוסי אפי׳ אחת בשתי ידיו, אינו משום הדר, אלא כיון דאמר רבה דלולב בימין ואתרוג בשמאל וזימנין דמיחלפי וכשירצה להופכן יפסל. * **אין ליטול לולב דאשירה של משה** [בשעת כיבוש א״י] דכתותי מיכתת שיעורי.

להערות הארות ולהצטרפות לרשימת התפוצה במייל: k0504166339@gmail.com | מוקדי חלוקה ראשיים: **בביתו** * גבעה B : **מוקד ראשי-** דרכי איש- 0504166339 * שטיבלאך- דרכי איש [היכל השיעורים- בניילונית] * אהל יששכר דת׳ המגיד ממעזריטש 144 [בניילונית] * קרלין- רח׳ ברים- 0527616637. * שטיבלאך פחד יצחק [בכניסה בניילונית] * אמשינוב- הרב גנגר-0527118594 * כולל דורשי ציון- [בניילונית].
* כולל חצות- רח׳ מוצפי [בניילונית]. * **ישיבת** תורת דפאל- הבה״ח מ. אזולאי הי״ו. * **גבעה A**: * אהל תורה- רח׳ הרב קאדו [בניילונית] * בוסטון- נציג 0548461804 * היכל עובדיה- הרב אשר עמר הי״ו * ישיבת ברכת מרדכי- הרב טלר * ישיבת טשכנוב- ברלב | **ירושלים:** מקור ברוך-0527667506 * בית ישראל- מיר- 0583221000 * **חדש-** גבעת מרדכי- ישיבת חברון 0548502661 | **דרושים עוד נציגים הורצים לזכות את הרבים ולפרנסה מוקדי המצה נוסעים- מנו למערכת.**

מערכת 'תמצית הדף היומי' שולחת תודותיה וברכותיה בראש ובראשונה לבורא עולם על כל חסדו וטובו הגדול שעושה עמנו, וכן למוסדות 'חניכי הישיבות' על הסיוע הגדול בהדפסת הגליונות, וכן לחנות המחשבים 'לינקנט' על העזרה התמידית בשליחת המיילים למנויים הרבים, וכן לכל הנציגים האחראים על הפצת הגליונות בישיבות ובכוללים, ישאו ברכה מאת ה׳ ויזכו לכתיבה טובה.